

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) นี้ มีวัตถุประสงค์ต้องการศึกษาลักษณะการจ้างงาน สวัสดิการ ความปลอดภัยในการทำงาน และคุณภาพชีวิตของลูกจ้างในกิจการขนส่งทางบกของเอกชนในภาคใต้ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกจ้างจำนวน 430 ราย มาทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม ในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2551

ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 36.7 ของกลุ่มตัวอย่างได้ตกลงการจ้างงานโดยมีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการวางหลักฐานบัตรประชาชนและทะเบียนบ้าน และร้อยละ 3.7 ของกลุ่มตัวอย่างถูกเรียกเก็บเงินประกัน โดยมีหนังสือค้ำประกันของธนาคาร โดยเป็นกลุ่มลูกจ้างรถโดยสารไม่ประจำทางมากที่สุด รองลงมาเป็นรถโดยสารประจำทาง และรถบรรทุกขนส่งสิ่งของตามลำดับ ร้อยละ 67.9 ของกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพการจ้างงานเป็นลูกจ้างประจำ ช่วงเวลาในการทำงานจะเป็นระหว่างเวลา 6.00 – 18.00 น. โดยนายจ้างกำหนดให้ทำงานเฉลี่ย 4.85 ชั่วโมงต่อวัน แต่ในทางปฏิบัติลูกจ้างทำงานจริงเฉลี่ย 8.08 ชั่วโมง/วัน และเฉลี่ย 6.13 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 63.9 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่านายจ้างจ่ายค่าทำงานล่วงเวลาให้ โดยร้อยละ 59.3 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่านายจ้างขอความยินยอมก่อนให้ทำงานล่วงเวลา โดยการตกลงด้วยวาจาชัดเจน รองลงมาร้อยละ 28.4 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่านายจ้างไม่ต้องขอความยินยอม แต่เข้าใจกันโดยปริยายว่าต้องทำงานล่วงเวลา มีเพียงร้อยละ 28.8 ของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่านายจ้างกำหนดเวลาพักระหว่างการทำงานในแต่ละวันให้แก่ลูกจ้าง และส่วนใหญ่ได้เวลาพักมากกว่า 1 ชั่วโมงในแต่ละวัน นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 48.8 ของกลุ่มตัวอย่างได้จัดสรรเวลาพักระหว่างการทำงานต่อวันเองในลักษณะการพักเป็นช่วง ๆ และพักในแต่ละครั้งไม่ถึงชั่วโมง โดยพัก 2-3 ครั้งต่อวัน สำหรับความเท่าเทียมกันระหว่างหญิง-ชายในสถานประกอบการ พบว่าร้อยละ 24.5 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าเพศชายได้ค่าจ้าง (เงินเดือน) มากกว่าเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าเพศหญิงและชายได้สวัสดิการ ชั่วโมงการทำงาน วันหยุด วันลา และอื่น ๆ เท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามยังพบว่าชายได้สวัสดิการต่าง ๆ โดยรวมมากกว่าหญิง สำหรับการล่วงเกินทางเพศของลูกจ้างหญิง พบว่ากลุ่มลูกจ้างส่วนใหญ่ระบุว่านายจ้างไม่มีมาตรการป้องกัน ทั้งนี้ร้อยละ 5.3 ของลูกจ้างหญิงเคยถูกนายจ้างหรือเพื่อนร่วมงานชายกระทำล่วงเกินทางเพศ ในด้านความปลอดภัยในการทำงานและสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง พบว่าร้อยละ 28.8 ของกลุ่มตัวอย่างนายจ้างกำหนดให้ตรวจสุขภาพก่อนเริ่มรับเข้าทำงาน และร้อยละ 23.3 ของกลุ่มตัวอย่างนายจ้างได้จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีลูกจ้าง ร้อยละ 33.9 ของกลุ่มตัวอย่างเคยได้รับการฝึกอบรม หรือฝึกซ้อมให้รู้จักแก้ไขปัญหาลูกเงินในขณะปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะในเรื่องการตรวจสอบอุปกรณ์การทำงานให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ร้อยละ 46.2 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าในสถานประกอบการกิจการของนายจ้างมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน(จป.) แต่ร้อยละ 94 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่า เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน(จป.) ปฏิบัติหน้าที่ในทางกฎหมายอย่างไร ร้อยละ 44.2 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่านายจ้างได้อธิบายให้ทราบเกี่ยวกับคู่มือว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงาน ร้อยละ 44.9 ของกลุ่มตัวอย่างพอใจในสวัสดิการที่ได้รับจากนายจ้าง โดยสวัสดิการที่ลูกจ้างต้องการมากที่สุด นอกเหนือจากค่าจ้าง ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล เงินโบนัส ประกันชีวิต มีที่พักให้ประกันสังคม และการมีเงินให้กู้ยืมจำเป็น (เบิกเงินล่วงหน้า) ตามลำดับ ร้อยละ 62.3 ของกลุ่ม

ตัวอย่างระบุนว่าการปฏิบัติของนายจ้างต่อลูกจ้างอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 65.6 ของกลุ่มตัวอย่างมี
คุณภาพชีวิตโดยรวมในด้านสภาพการทำงานอยู่ในเกณฑ์ดี และร้อยละ 57.2 ของกลุ่มตัวอย่างมี
คุณภาพชีวิตโดยรวมด้านสภาพการจ้างงานอยู่ในเกณฑ์ดี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Abstract

This survey research was conducted to investigate employment aspects, benefits, workplace safety, and quality of life of employees who worked in private enterprises' land transportation businesses in the south of Thailand. Employing multi-stage sampling, the subjects of this study were 430 employees, interviewed by a guided questionnaire between March and May, 2008. The results showed that 36.7% of the subjects signed a written employment agreement, attaching identification card and house registration as evidences. 3.7% were required to deposit work guarantee money using deed of guarantee. Most of the subjects were non-fixed route bus drivers, fixed route bus drivers, and cargo drivers, respectively. 67.9% of the subjects' working status was permanent employees. Their working hours were between 6 a.m. and 6 p.m. The employers fixed the working hours on average of 4.85 hours a day. However, in practice, they truly worked on average of 8.08 hours a day, and 6.13 days a week. 63.9% mentioned that the employers paid them overtime pay. 59.3% indicated that the employers clearly asked for their oral consents before they worked overtime. 28.4% of the employees expressed that their employers did not need to obtain consents from them, but they had mutual understanding that the employees were required to work overtime. Only 28.8% of the subjects stated that the employers arranged for them to have a rest period during their working day. Mostly, they had more than one hour to have a work break per day. Moreover, it was found that 48.8% allotted their own time to have a work break during the work. And each work break did not exceed half and hour. They took 2 or 3 work breaks a day. Concerning gender equality at work, 24.5% cited that males received more wages than females. They also indicated that males and females received benefits, working hours, holidays, leaves, and others, equally. Nevertheless, it revealed that overall males obtained more benefits than females. With regard to female sexual harassment in the workplace, most of the employees pointed out that the employers did not provide any measurements. 5.3% of female employees used to be sexually harassed by male bosses and colleagues. Regarding workplace safety and occupational health, 28.8% of the subjects were required to have physical examination before they were employed. In addition, 23.3% were provided with an annual physical examination. 33.9% of the subjects were trained or practiced to solve urgent problems during the work, especially checking the equipment to be in a safe condition. 94% did not perceive what the legal duties of the safety officers were. However, 46.2% mentioned that there were safety officers in their enterprises. 44.2% added that the employers explained safety manual to them. 44.9% were satisfied with the benefits receiving from their employers. Except wages, the benefits that they need the most included medical expenses, bonus, life insurance, housing, social security, and loan (advanced money), respectively. 62.3% remarked that they employers treated them quite well.

65.6% stated that their overall quality of life concerning working conditions were quite good. And 57.2% expressed that their overall quality of life concerning employment conditions were good.

Prince of Songkla University
Pattani Campus